

Waarom het “Handboek voor Strategisch Crisismanagement” ideaal is om te gebruiken binnen de crisisbeheersing

Recensie door Marcel Leeuw: Specialist Multidisciplinaire Operationele Voorbereiding bij de Brandweer/Veiligheidsregio Flevoland

Hoe ik in aanraking kwam met het “Handboek voor Strategisch Crisismanagement”

Binnen de Veiligheidsregio Flevoland en Gooi en Vechtstreek ben ik bezig de coördinatiekaart (in andere veiligheidsregio's ook wel de informatiekaart of aandachtkaart genoemd) te actualiseren. De coördinatiekaart is in het leven geroepen om crisisfunctionarissen te ondersteunen tijdens (de voorbereiding op) incidentbestrijding. Deze is gebaseerd op een bepaald crisisthema en moet alle niveaus (operationeel, tactisch en strategisch) bedienen. Uit onderzoek dat gedaan is binnen de regio's met betrekking tot de doorontwikkeling van de coördinatiekaart, bleek uit aanbevelingen dat de inhoud (specifieker) en de vorm aangepast moest worden. Dit was voor mij de reden om mijn netwerk te raadplegen. Met name op het gebied van specifieke informatie. Bij de (crisis)simulatie-dag van de cursus IBC (Interdepartementale Basisopleiding Crisisbeheersing) kwam ik in gesprek met Werner Overdijk, de directeur van Crisisplan. Vanuit het delen van diverse crisisperspectieven en de zoektocht naar specifieke informatie, kwam het “Handboek voor Strategische Crisismanagement” ter sprake. Dit wekte mijn interesse. Deze informatie kon ik goed gebruiken voor de verdere ontwikkeling van de coördinatiekaart.

Praktische gebruik van het “Handboek voor Strategische Crisismanagement”

Doordat er (gelukkig) weinig GRIP 3 incidenten en oefeningen op dit niveau plaatsvinden binnen de veiligheidsregio Flevoland en Gooi & Vechtstreek, zijn er weinig momenten voor planvormers op te kijken wat het strategisch niveau nodig heeft. Aangezien er binnen de Veiligheidsregio Flevoland en Gooi & Vechtstreek geen gebruik gemaakt wordt van een bestuurlijke coördinatiekaart, ben ik deze gaan realiseren aan de hand van het “Handboek voor Strategisch Crisismanagement”. Zo heb ik de strategische cyclus, diverse checklists, de strategische SITRAP (situatierapport) en de tien strategische families verwerkt in de coördinatiekaart. Ook het omschreven crisisplan wil ik verder gaan uitwerken, zodat er een fundamenteel document achter de bestuurlijke coördinatiekaart ten grondslag ligt. Momenteel heeft de bestuurlijke coördinatiekaart vorm gekregen en wordt deze in de komende periode verder afgestemd en ontwikkeld. Zo kan de kaart in de nabije toekomst dienen als hulpmiddel en handreiking tijdens incidenten binnen het beleidsteam.

Aanvulling op de strategische cyclus

Als ik naar mijn ervaring kijk, is er een groot gat tussen het operationele en het strategisch niveau. Vaak begrijpen beide niveaus elkaar niet of weten ze niet waar het andere niveau zich mee bezig houdt. Of het is zo, dat het ene niveau zich bezighoudt met taken en verantwoordelijkheden die niet tot hun niveau behoort. Dit wordt ook verduidelijkt in het boek. De tools die besproken worden, kunnen in mijn optiek juist het gat tussen het strategisch en operationele niveau verkleinen. Binnen de strategische cyclus wordt ingespeeld op het zogeheten strategisch SITRAP (situatierapport) en halverwege de cyclus spreekt men over de informatie-uitvraag. Dit vind ik een positieve ontwikkeling. Ik denk dat er nog meer gedaan zou kunnen worden. Ik ben van mening dat er nog meer ingespeeld moet worden op wederkerige verwachtingsmanagement. Wat ik hiermee bedoel is het vooraf, of vroeg in de crisis doorgeven van verwachtingen, informatiebehoefte en het oogmerk. Hiermee geven beide niveaus aan wat er van elkaar verwacht wordt en welke informatie zij nodig hebben om goed te functioneren (dit kan in de preparatiefase in mijn optiek al voorbereid worden). Hierdoor ben ik van mening dat de informatiestroom beter gaat lopen, er meer begrip is voor elkaar en met name dat het BOB-proces (beeld-, oordeels-, en besluitvormingsproces) sneller en effectiever doorlopen kan worden, wat resulteert in het optimaler bestrijden van een incident.

Waarom ik het “Handboek voor Strategische Crisismanagement” aanbeveel om te gebruiken binnen de crisisbeheersing

Aangezien het strategisch-bestuurlijke niveau niet iedereen zijn interesse wekt, leest dit compacte en praktische handboek snel weg en word je op een kort en bondige wijze door de strategisch problematiek gesleept. De praktische tips en tools kan je ideaal verwerken binnen diverse planvormingsproducten. Het biedt, zoals het boek aangeeft, “structuur, voorspelbaarheid en daarmee snelheid binnen strategische vraagstukken”. Ik ben dan ook van mening dat het beleidsteam deze handreikingen goed kan gebruiken tijdens (de voorbereiding op) crises en rampbestrijding. De tools vanuit het boek kunnen, zoals eerdergenoemd, het gat tussen het strategisch en operationele niveau verkleinen, wat essentieel is voor een adequate incidentbestrijding. Naast dat ik dit boek aanbeveel voor strategische crisisfunctionarissen, daag ik operationele crisisfunctionarissen en planvormers uit om dit boek tot zich te nemen.

Marcel Leeuw

Specialist Multidisciplinaire Operationele Voorbereiding bij de Brandweer/Veiligheidsregio Flevoland

